

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Eventyr og Fortællinger. - 1889

Citation: Baggesen, Jens: "Eventyr og Fortællinger. - 1889", i Baggesen, Jens: *Eventyr og Fortællinger. - 1889*, 1889-1903, s. 358. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen01val-shoot-idm139893708615968/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Eventyr og Fortællinger. - 1889

Denne Advocat er Hovedpersonen i en (ikke opført) femakts Komædie af Tode: „Raadsforælerne, eller Advokaten og hans Fuldmægtig“, Kbhvn. 1783, hvori der omtæles ikke mindre end 27 Personer.

S. 115, L. 21-23. Jorddrotter selv . . . fast holde bedre Huus med Loven og med Sproget] Spædenfor disse Vintre heb det i 1785, med en ny Snært til de saa ofte af Dagg. persiflerede uheldige Literater, Agent Gold og Emanuel Balsing (see ovenfor, Anm. til S. 25 L. 19):

Agenten og hans Svend ei hamre mere kroget
Synagen, trække mindre ud og ind
Mensuren, giere Folk det mindre kroget
Med Constructionen, naar de sige noget,
Kort sagt: fast holde bedre Huus med Sproget,

men i „Ungdomsarbejdernes“ 1ste Bb., der udkom i Juli 1791, indfattes i deres Sted de nye Vintre, med Allusion til Striden om det fra et Antal jydsk Jorddrotter i August Maaned 1790 til Kronprindsen indgivne saakaldte Tillids-
skrift, hvori de beklage sig over de nye Anordninger i Landbojagerne som ikke blot stridende imod deres egne lovlige Friheder og Rettigheder, men ogsaa fordærbelige for hele Landet. Denne Klage, der stod i en saa skarp Mod-
sætning til den kraftige Understøttelse, den offentlige Stemme havde skænket Regjeringens Bestræbelser for at fremme Bonde-
standens Ford, fremkaldte en heel Literatur herhjemme, og Striden, den saakaldte „jydske Proprietærfejde“, var paa den Tid endnu i fuld Gang. Jvfr. nærv. Bind S. 256 L. 28, samt Anmærkningerne til S. 227.

-- —, — 27. Clauser] See S. 307 ovenfor, i Anm. til S. 3 L. 2-10.

-- —, — 30. Alderdommens] d. e. Oldtidens.

-- —, — 33. Den eene] d. e. Polyphemus.

-- —, — 34. Som Theokrit opbyggeligt fortæller] Sigter til Theokrits 1te Bkvl. „Cyllopen“, om hvorledes det grumme, menneskehadende Uhyre Polyphemus fra en høj Klippetop paa Siciliens Kyst sang ud over Havet om sin ulykkelige Kjarlighed til Havnymfen Galathea og derved fandt en Vindring imod sine Gstekovskvaler.

-- 116, — 3. mangen Krølle] 1785, 1791, 1807: mange Krølle, hvad der dog utvivlsomt ikke er Andet end en per-

- manent Trykfeil; jvfr. nærv. Bd. S. 238 L. 19-20: Krøller
 Naar paa gamle, vrangne, fridige Paryffer.
- 116, B. 10. Den handler om Herr Simon] See Boccaccios
 Decameron, 5te Dag, 1ste Fortælling, om den sjølebe Timone,
 der blev fornuftig af Sjællighed.
- 117, — 3-4. for Stykker af vor Frue og Jacobs
 Himmelfste at beskue] Sigter til bekjendte Anekdoter om
 de mærkelige Relikvier, der foreviges i visse katolske Klojstre,
 saasom: forskjellige hellige Personers Hovedskaller, Negle osv.,
 et Trin af den Himmelfste, Jakob haar i Drennen, et Been
 af den fede Skal, hvormed der bevaries i Parablen om den
 forlorne Søn, o. desl. I sine Grundstykker af „Labyrinthens“
 Fortællelse i Minerva 1791 siger Bagg, ligeledes, efter Dna-
 tialen af de Housseau'ske Relikvier paa St. Petersøen i Bieler-
 søen: „Saudelig, det var dog mere værd end alle Stykker
 af Jacobs Himmelfste og Jesjes Stab tilfammeniagne!“
- 118, — 14. grusom voldt] Saaledes 1791. 1785: voldt
 ubøielig; 1807: grusomt voldt, hvilken sidste Bøjeaaade, paa
 Grund af dens Kataphoni, formeentlig ikke kan tilskrives Andet
 end en Trykfeil. — Med Henhyn til Imperfektumsformen
 voldt, ipebenfor voldte, jvfr. S. 154 L. 28: Det, som for-
 voldt ham stærkest Hiernærid.
- 119, — 5. Troer mig] 1791, 1807: Troer mig; jvfr. L. 9,
 hvor begge disse Udgg. have: troer.
- —, — 27. befalde] d. e. behage.
- 120, — 12-13. Og hendes Skønhed . . . blev dog all
 meer og meer beskuelig] d. e. kunde man nu lettere taale
 at see paa, fordi den ikke længer var saa blændende.
- —, — 23. beløbet] d. e. bevandret, erfaren.
- —, — 26. Borgere] Dette Ord, som nu ikke bruges mere
 i den Betydning, var tidligere almindelig for: Galvbittig-
 heber, Ordspil, Kjældermand, „Brandere.“ Ifølge Raabef
 („Om Ludvig Holberg som Lytspildigter“, I, 1815, S. 107)
 skriver Ordet sig fra det „norjske Selskab“ (stiftet 1772, re-
 organiseret 1774); jvfr. B. A. Heibergs Oversættelse af Cui-
 bicus 1787, S. 114: „Det Ord Borger, hvormed man i
 de senere Tider har fundet paa at benævne den uægte
 Birrigheid“. Endnu fra Aaret 1831 høves en lille Piece
 paa otte Sider med Titel: „Borgere og Kjældermand“, af
 O. Topp.
- 121, — 9. Sot] d. e. Nar (Frank).
- —, — 11. siger i en lang Distance bœ!] Allusion til